

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3CdoPr/12/2025
Identifikačné číslo spisu:	4124208239
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4124208239.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z. I., narodeného B., zastúpeného JUDr. Ing. Petrom Lyžičiarom, advokátom, Nitra, Svätoplukovo nám. 1/B, IČO: 52334490, proti žalovanej Slovenskej republike v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, IČO: 00151866, o 7.167,70 eura, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19Cpr/3/2024, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 08. júla 2025 sp. zn. 25CoPr/1/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 19. februára 2025 pod č. k. 19Cpr/3/2024-322 uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi 2.200 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.); žalobu v zostávajúcej časti zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.). Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil s poukazom na ustanovenia čl. 7 ods. 2, čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 24 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka, § 85 ods. 1, 2, § 86 ods. 1, 2, 3, 4, § 91 ods. 1, 2, 3, § 92 ods. 1, 2, § 122 ods. 1, 2 zákona č. 315//2001 Z. z., čl. 1 bod 2, čl. 2 bod 1, 2, čl. 6, čl. 16 písm. b), čl. 17 bod 3 písm. i) smernice 2003/88/ES, § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 CSP.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie mimo iného uviedol: ... „38. Žalobcovi svedčí aktívna legitímácia na uplatňovanie žalovaného nároku. Ide o fyzickú osobu - jednotlivca domáhajúcu sa voči žalovanej - štátu náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do jeho osobnostných práv porušením práva EÚ. Nedôvodná je aj námietka žalovanej, že smernica 2003/88/ES (ďalej aj „smernica“) sa na príslušníkov HaZZ nevzťahuje. V tejto súvislosti žalovaná namietala, že platná právna úprava stavia príslušníka HaZZ na rovnakú právnu úroveň ako policajta, a pokiaľ smernica Rady 89/391/EHS v článku 2 ods. 2 hovorí, že sa neuplatňuje na osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily a polícia, na služobný vzťah príslušníka HaZZ sa nevzťahuje ani smernica 2003/88/ES. Takýto výklad podľa názoru súdu nie je správny. Článok 1 ods. 3 smernice 2003/88/EHS definuje rozsah pôsobnosti

smernice na všetky odvetvia činností, verejné i súkromné, pričom výslovne odkazuje na článok 2 smernice 89/391/EHS. Smernica 89/391/EHS v čl. 2 ods. 1 uvádza, že sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti, verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas atď.). Podľa čl. 2 ods. 2 sa smernica 89/391/EHS neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napríklad ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Po vyhodnotení dotknutých ustanovení smerníc má súd za to, že výnimka podľa článku 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS sa na služobnú činnosť žalobcu nevzťahuje. Súd v tomto smere uplatňoval výklad práva EÚ, ktorý podal Súdny dvor, pričom z jeho judikatúry vyplýva, že čl. 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS nevylučuje z jej pôsobnosti služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice. Uvedená výnimka bola prijatá len na účel zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu (napríklad katastrofa), pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy (rozsudok v spojených veciach C-397/01 až C-403/01 Pfeiffer). Obdobne vo veci C-52/04 Súdny dvor uviedol, že smernica 89/391/EHS sa musí uplatňovať na činnosti hasičskej služby, aj keď tieto činnosti zásahové sily v teréne vykonávajú bez ohľadu na to, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním, ktoré bolo zverené príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ktoré môžu byť spojené s týmito činnosťami, sú vzhľadom na svoju povahu nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitému riziku, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie. Z uvedeného súd vyvodil, že na činnosti zásahových síl verejnej hasičskej služby sa v zásade nevzťahuje výnimka uvedená v čl. 2 ods. 2 prvej vety smernice 89/391/EHS, ale tieto činnosti naopak patria do pôsobnosti tejto smernice, pokiaľ sú vykonávané za obvyklých podmienok. Súdny dvor v rozsudku vo veci C-518/15 dospel k záveru, že na uvedené činnosti hasičského zboru, pokiaľ sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, sa má uplatniť aj smernica 2003/88/ES. V konaní žiadnu zo strán sporu nebolo tvrdené a preukázané, že by v rozhodnom období výkon práce žalobcu, vrátane služobnej pohotovosti zahŕňal výkon takej činnosti, ktorá by sa vymykala obvyklým podmienkam a bolo by ju možné považovať za osobitne vážnu situáciu alebo situáciu osobitného rozsahu (dosahujúcu intenzitu katastrofy), kedy by nebolo možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy.

39. K namietanému nedostatku pasívnej vecnej legitímácie súd s poukazom na čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie uvádza, že smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Podľa čl. 29 smernice 2003/88/ES táto smernica je adresovaná členským štátom. Žalovaná ako členský štát a adresát smernice 2003/88/ES je tak zodpovedná za prijatie všetkých opatrení legislatívnej aj faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu smernice. Žalovaná Slovenská republika ako štát je zodpovedná aj za nesprávnu transpozíciu smernice 2003/88/ES v prípade jej nesprávneho prebratia do právneho poriadku. Za Slovenskú republiku, ktorá je tak vecne pasívne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu škody pre nesprávnu transpozíciu smernice 2003/88/ES, koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí Hasičský a záchranný zbor SR (§ 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z.).

40. Predmetom žaloby bol nárok žalobcu na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi porušením únievého práva. Pre vznik zodpovednosti žalovanej za vznik takejto ujmy musia byť splnené zákonné predpoklady. Týmito predpokladmi sú: a/ porušenie právnej normy EÚ, b/ vznik škody (nemajetkovej ujmy) na strane žalobcu, c/ existencia príčinnej súvislosti medzi porušením práva EÚ a škodou spôsobenou žalobcovi. Všetky uvedené predpoklady musia byť naplnené súčasne.

41. K prvému zo zmienených predpokladov súd uvádza, že považoval za preukázané, že došlo k porušeniu čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, keď žalovaná ako členský štát EÚ neprijala opatrenia (prostredníctvom na to určenej právnej úpravy), aby priemerný pracovný čas žalobcu pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov neprekročil 48 hodín. Z právnej úpravy zákona č. 315/2001 Z. z. a na

ňu nadväzujúcej aplikačnej praxe je zrejmé, že maximálny priemerný prípustný pracovný čas 48 hodín týždenne nerešpektuje. Smernica 2003/88/ES nebola do nášho právneho poriadku transponovaná tak, aby žalobcovi zabezpečila ochranu práv uvedených v čl. 6 písm. b) predmetnej smernice. Súdny dvor vo viacerých svojich rozhodnutiach ako napr. C-397/01 Pfeiffer a C-437/05 Vorel opakovane zdôrazňoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času a pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva. Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený smernicou č. 2003/88/ES (C-429/09, C-52/04). Smernica 2003/88/ES bola do našej právnej úpravy prebratá zákonom č. 315/2001 Z. z., čo vyplýva z prílohy č. 4 bod 5. k tomuto zákonu. Zákon č. 315/2001 Z. z. umožňuje rozvrhnúť príslušníkovi HaZZ nerovnomerný pracovný čas. Neaktívnu časť služobnej pohotovosti zákon explicitne nezaraďuje do výkonu štátnej služby, práve naopak, z ust. § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času vyplýva, že zákon rozlišuje medzi dĺžkou vykonávania štátnej služby a na ňu nadväzujúcou služobnou pohotovosťou v mieste vykonávania štátnej služby. Rozlíšenie je zreteľné aj z pri odmeňovaní podľa § 103 ods. 5, keď zákon jednoznačne rozlišuje služobný príjem na jednej strane, ktorého zložky sú uvedené v § 103 ods. 1, vrátane napr. platu za štátnu službu nadčas a na druhej strane peňažnú náhradu za služobnú pohotovosť v štátnej službe ako osobitný mzdový nárok upravený v § 122 tohto zákona, kde sa uvádza na jednej strane neaktívna časť služobnej pohotovosti, (a to vrátane určenej služobnej pohotovosti na pracovisku v zmysle § 92 ods. 1 zákona), za ktorú patrí príslušníkovi náhrada za služobnú pohotovosť, a na druhej strane výkon štátnej služby, ku ktorému dôjde počas trvania pohotovosti, za ktorý už uvedená náhrada príslušníkovi nepatrí, ale patrí mu služobný príjem (konkrétne jeho zložka - plat za štátnu službu nadčas). Z ustanovení zákona však nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola v rozhodnom období považovaná za súčasť ich služobného času a práve v tejto skutočnosti spočíva rozpor slovenskej právnej úpravy zákona č. 315/2001 Z. z. s právom EÚ. Cieľ čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, t. j. neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín vrátane nadčasov nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z. z. naplnený.

42. Ďalším predpokladom zodpovednosti žalovanej je preukázanie existencie ujmy na strane žalobcu spočívajúcej v porušení práva žalobcu na smernicou stanovený maximálny pracovný čas v rozsahu 48 hodín. Tvrdenia žalobcu o prekročení maximálneho pracovného času boli tiež preukázané. Bol tiež preukázaný zásah do osobnostných práv žalobcu, a to práva na ochranu zdravia, odpočinok a rodinný život žalobcu. Posudzované obdobie od júla 2021 do júna 2024 tvorí 1.096 dní, čo predstavuje 156,57 týždňov. Pri dodržaní obmedzenia vyplývajúceho z čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, teda maximálneho týždenného pracovného času 48 hodín, na uvedené rozhodné obdobie pripadá maximálny pracovný čas 7.515,36 hodín (156,57 týždňov x 48 hod.). Z dokazovania vyplynulo, že žalobca v posudzovanom období po zohľadnení služobného pracovného času a služobnej pohotovosti realizoval výkon práce v rozsahu cca 7.798,52 hodín (výpočet súdu podľa výplatných pásov), t. j. o 283,16 hodín navyše oproti maximálnemu prípustnému času za dané obdobie vyplývajúceho zo smernice, čo zodpovedá v priemere 1,81 hodine týždenne navyše oproti stanovenému maximu. Súd zdôrazňuje, že sa jedná o maximálny prípustný čas stanovený právom EÚ, ktoré malo byť prebraté aj do slovenskej vnútroštátnej právnej úpravy. Žalobca pritom realizoval výkon práce nielen zjavne nad rámec zákonom určeného služobného času 40 hodín týždenne, ale aj nad rámec maximálneho prípustného pracovného času 48 hodín týždenne vyplývajúceho zo smernice. Žalovaná v konaní žiadala posudzovať maximálny týždenný pracovný čas žalobcu v referenčných obdobiach 6 mesiacov. Vo vzťahu k uvedenému súd konštatuje, že smernica 2003/88/ES v čl. 16 písm. b) umožňuje členským štátom ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. V tejto súvislosti je nevyhnutné si uvedomiť, že na to, aby sa takéto ustanovenie mohlo uplatňovať, bolo nevyhnutné, aby bolo prevzaté do nášho právneho poriadku. Zo zákona č. 315/2001 Z. z. však nevyplýva, že by SR uvedené ustanovenie prevzala, a teda že by maximálny týždenný pracovný čas bolo možné dodržiavať a skúmať v rámci referenčného obdobia 4 mesiacov, resp. za splnenia

smernicou stanovených podmienok aj v dlhšom období. Súd sa nestotožňuje ani s tvrdením, že čl. 19 smernice rozširuje referenčné obdobie až na šesť mesiacov, keď toto zo znenia smernice ako záväzné pravidlo nevyplýva (ide len o možnosť výnimky). Ustanovenie § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. sa týka nerovnomerného rozvrhnutia služobného času (na obdobie šiestich mesiacov), avšak uvedené nesúvisí s maximálnym obmedzením týždenného pracovného času podľa smernice, teda nejde o určenie referenčného obdobia v súvislosti s priemernou maximálnou dĺžkou týždenného pracovného času, a to aj s prihliadnutím na to, že do zákona nebolo transponované ani ustanovenie o stanovení maximálneho týždenného pracovného času. Napokon referenčné obdobie 6 mesiacov bolo do právneho poriadku zavedené až novelou k 1. 11. 2024, čo potvrdzuje závery o jeho absencii v právnej úprave platnej do 31. 10. 2024. Za podstatné súd považuje zdôrazniť, že aj v prípade, ak pracovný čas žalobcu skúmal v 6-mesačných referenčných obdobiach tak, ako to navrhuje žalovaná, dospel prepočtom k záveru, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu bol prekročený v 5-tich zo 6-tich posudzovaných obdobiach. Súd v tejto súvislosti poukazuje na prehľad odpracovaných hodín, určenej služobnej pohotovosti a priemerného týždenného času tvoriaci prílohu vyjadrenia žalobcu zo dňa 20. 12. 2024 (č. l. 245 spisu) a výplatné pásky žalobcu (č. l. 29 spisu, popísané v bode 15. tohto odôvodnenia). Sčítaním počtu odrobených hodín (FPČ) a hodín pohotovosti v období 07/2021-12/2021 dospel súd k počtu hodín spolu 1.309,28, čo predstavuje týždenný priemer 49,80 hod.; pozn. súd vychádzal z počtu týždňov v tomto období 26,29 (184 dní/7).

Sčítaním počtu odrobených hodín (FPČ) a hodín pohotovosti v období 01/2022-06/2022 dospel súd k počtu hodín spolu 1301,47, čo predstavuje týždenný priemer 50,32 hod. (pozn. súd vychádzal z počtu týždňov v tomto období 25,86 (181 dní/7)).

Sčítaním počtu odrobených hodín (FPČ) a hodín pohotovosti v období 07/2022-12/2022 dospel súd k počtu hodín spolu 1355,01, čo predstavuje týždenný priemer 51,54 hod. (pozn. súd vychádzal z počtu týždňov v tomto období 26,29 (184 dní/7)).

Sčítaním počtu odrobených hodín (FPČ) a hodín pohotovosti v období 01/2023-06/2023 dospel súd k počtu hodín spolu 1310,03, čo predstavuje týždenný priemer 50,66 hod. (pozn. súd vychádzal z počtu týždňov v tomto období 25,86 (181 dní/7)).

Sčítaním počtu odrobených hodín (FPČ) a hodín pohotovosti v období 07/2023-12/2023 dospel súd k počtu hodín spolu 1220,58, čo predstavuje týždenný priemer 46,42 hod. (pozn. súd vychádzal z počtu týždňov v tomto období 26,29 (184 dní/7)).

Sčítaním počtu odrobených hodín (FPČ) a hodín pohotovosti v období 01/2024-06/2024 dospel súd k počtu hodín spolu 1302,15, čo predstavuje týždenný priemer 50,08 hod. (pozn. súd vychádzal z počtu týždňov v tomto období 26 (182 dní/7)).

Z uvedeného je zrejmé, že aj za použitia 6-mesačného referenčného obdobia možno dospieť k záveru, že k porušeniu čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v prípade žalobcu dochádzalo. Hoci podľa prepočtu súdu bol v jednom z uvedených referenčných období priemerný týždenný pracovný čas žalobcu tesne pod hranicou 48 hodín, za použitia referenčného obdobia 6 mesiacov bol potom jeho pracovný čas o to viac prekročený v ďalších referenčných obdobiach.

Žalovaná namietala postup žalobcu, ktorý pri prepočte skutočne odpracovaných hodín vychádzal z fondu pracovného času. Tvrdila, že nejde o správny ukazovateľ poukazujúci na ust. § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Názor žalovanej súd nepovažuje za správny a uvádza, že práve z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje aj čas čerpania dovolenky, plateného služobného voľna, zdokonaľovacej služby podľa osobitného predpisu, účasti na rekondičnom pobyte, prehlbovania kvalifikácie... tiež neprítomnosť služobníka v štátnej službe z dôvodu dočasne neschopnosti na vykonávanie štátnej služby z dôvodu choroby alebo úrazu, karantény atď. Fond pracovného (služobného) času vo všeobecnosti označuje súhrn pracovného času, ktorý má zamestnanec odpracovať za určitý časový úsek, spravidla za týždeň, mesiac alebo rok. Z takto definovaného pojmu fondu pracovného času potom podľa názoru súdu nie je dôvod nevychádzať pri zohľadnení odpracovaných hodín žalobcu. Zákonodarca až novelou účinnou od 1. 11. 2024 do zákona č. 315/2001 Z. z. doplnil odsek 3 a upravil, že napr. dovolenku nie je možné započítavať do priemerného pracovného času, čo vzhľadom na vnútornú logiku uvedeného ustanovenia potvrdzuje nutnosť v prípade absencie tejto úpravy (spomenutého odseku 3), tam uvedený čas do priemerného pracovného času zahrnúť. Z jednotlivých ID plachiet žalobcu navyše vyplýva, že aj zamestnávateľ do odpracovaných hodín žalobcu započítaval aj dovolenky, PN-ky, rehabilitácie a pod. (napr. ID plachty za mesiac 09/2023

a 10/2023, kde sa do odpracovaných hodín zohľadnila aj pracovná neschopnosť žalobcu alebo mnohé ďalšie ID plachty, kde sa do odpracovaných hodín zohľadnila aj dovolenka žalobcu).

43. Súd mal preukázaný i tretí predpoklad zodpovednosti žalovanej za nemajetkovú ujmu, keď u žalobcu došlo k vzniku nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia a práva na odpočinok práve v príčinnej súvislosti s porušením práva EÚ zo strany žalovanej.

44. Nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy je nárokom sui generis, ktorý má svoj základ v záväzkoch žalovanej voči EÚ a nie vo vnútroštátnom práve. Súd v danej veci analogicky aplikoval ustanovenia slovenského právneho poriadku o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv v zmysle § 13 v spojení s §11 Občianskeho zákonníka a pri určení výšky náhrady prihliadal na kritéria stanovené zákonom ako aj súdmi v obdobných prejednávanych veciach. V posudzovanej veci bol preukázaný zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcu, a to práva na ochranu jeho zdravia, práva na odpočinok a práva na súkromie a rodinný život. V súvislosti s týmto zásahom sa žalobca dožadoval priznania náhrady nemajetkovej ujmy. V zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka peňažná satisfakcia zásadne prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nejavila ako postačujúca. Z vyjadrení žalobcu, ktoré neboli v konaní popreté, bolo preukázané, že žalobca sa snažil situáciu ohľadom svojho pracovného času riešiť aj s vedením, avšak neúspešne. K upusteniu od zásahov nedochádzalo, pričom žalobca ako fyzická osoba, ktorá nedisponuje právomocou v oblasti legislatívy, sám ani nemá prostriedky smerujúce k náprave tohto stavu. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (žalovaná ako členský štát EÚ neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby u žalobcu nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES) je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je namieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát). Rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. So zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené, však podľa názoru súdu nie je možné v danom prípade podmieňovať možnosť uplatnenia peňažnej satisfakcie požadovaním následku, ktorým by bolo zníženie dôstojnosti, resp. vážnosti žalobcu v spoločnosti tak, ako to má na mysli ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podmienky pre postup podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a teda priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sú preto dané.

45. Práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie ujmy. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Súd sa nestotožnil so žalobcom stanoveným výpočtom nemajetkovej ujmy odvíjajúcej sa od hodín určenej služobnej pohotovosti a jej doplatku do výšky nariadenej služobnej pohotovosti. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je určovaná základnými zákonnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo.

46. V posudzovanom prípade bol jednoznačne preukázaný zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcu, do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (čl. 19 ods. 2 Ústavy SR), pretože žalobca musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice 2003/88/ES, a to na úkor svojich blízkych (priateľky a maloletého dieťaťa), musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by mohol venovať rodine, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením a v neposlednom rade aj odpočinku. Z výsluchu žalobcu bolo preukázané, že mu nezostáva dostatok času, ktorý by mohol venovať rodine, čo mu je zo strany jeho priateľky vyčítané a z tohto dôvodu dochádza v jeho rodine k nezhodám. U žalobcu sa objavujú aj zdravotné problémy. Žalobca sa necíti oddýchnutý, má problémy so spánkom, čoraz častejšie sa uňho objavujú bolesti hlavy. Žalobca síce bol aj na poslednej lekárskej prehliadke hodnotený kvalifikačným stupňom A, čo však podľa názoru súdu neznamená, že nedostatok spánku a odpočinku sa na jeho zdraví vôbec neprejavuje. Skutočnosť, že nekvalitný, prerušovaný spánok a jeho nedostatok má negatívny vplyv na zdravie človeka, je všeobecne

známa a žalobca v tomto smere nie je nijaká výnimka.

47. Súd pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal aj na rozhodovaciu prax iných súdov v skutkovo obdobných veciach. Súd nepovažoval za celkom správne vodítko porovnávať výšku náhrady nemajetkovej ujmy v posudzovanom prípade s odškodnením priznávaným obetiam trestných činov podľa zákona č. 274/2017 Z. z.. Nie je zámerom súdu ujmu vzniknutú žalobcovi bagatelizovať, musí však uviesť, že vo väčšine prípadov takýchto obetí ide o neporovnateľne závažnejšie zásahy do práva na ochranu ich osobnosti. O závažnejšie zásahy ide aj v prípade zásahov do života, zdravia, práva na rodinný život usmrtením blízkej osoby napr. pri dopravnej nehode či pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. V takýchto prípadoch sú žalobcom v súdnych konaniach priznávané spravidla vyššie sumy odškodnenia. Pokiaľ preto súd prihliadal aj na iné rozhodnutia súdov, bral do úvahy predovšetkým súdmi priznané náhrady nemajetkovej ujmy fyzických osôb proti žalovanej v prípadoch s porovnateľným skutkovým stavom. Podľa rozhodnutí, na ktoré poukazoval žalobca (bod 40. žaloby) súdy v porovnateľných prípadoch priznali žalobcom sumy od cca 4.000 eur do cca 7.800 eur. Z rozhodnutí, na ktoré poukazovala žalovaná na strane 15. vyjadrenia k žalobe, vyplýva priznávanie náhrady vo výške cca od 1.500 eur do cca 2.500 eur. Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 13Co/43/2024 potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 2.600 eur (príslušník pracoval v zbore 33 rokov), Krajský súd v Trenčíne v rozsudku sp. zn. 5Co/62/2024, potvrdil priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 2.000 eur. Okresný súd Nitra v rozsudku sp. zn. 12Cpr/2/2024 priznal náhradu nemajetkovej ujmy 2.000 eur (išlo o slobodného a bezdetného príslušníka pracujúceho v zbore od roku 2020), v ďalšom rozsudku sp. zn. 8Cpr/3/2024 náhradu vo výške 2.200 eur (žalobca pracuje v zbore 20 rokov, má 5-ročného syna). Okresný súd Humenné v rozsudku sp. zn. 13C/39/2023 (príslušník pracujúci v zbore 22 rokov, má manželku, dcéru, vnukov a vnučky) priznal žalobcovi sumu 2 200 eur. Vzhľadom na uvedené súd za primeranú sumu náhrady nemajetkovej ujmy v tomto posudzovanom prípade považoval sumu vo výške 2.200 eur, ktorú sumu žalobcovi priznal a vo zvyšnej časti jeho nárok zamietol.

48. Súd nepovažoval za dôvodnú námietku premlčania vznesenú žalovanou za obdobie mesiaca júl 2021. Uvádza, že nerešpektovaním smernice vznikla žalobcovi ujma, ktorú súd analogicky posúdil podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Začiatok plynutia premlčacej doby pri náhrade za nemajetkovú ujmu je viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. V akom rozsahu došlo k zásahu, t. j. k porušeniu článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v mesiaci júl 2021, bolo možné zistiť po dovŕšení tohto mesiaca a právo na náhradu nemajetkovej ujmy bolo možné uplatniť v prvý deň nasledujúceho mesiaca, t. j. dňa 1. 8. 2021. Žaloba bola súdu doručená dňa 1. 8. 2024, teda v rámci trojročnej premlčacej doby. Nárok žalobcu uplatnený v konaní premlčaný nie je. ...

51. Zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, čo je aj prejednávany prípad. Žalobcu totiž v takýchto sporoch nemožno ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu, ak tento výsledok závisel od úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcu bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Žalobcu v predmetnej veci preto bolo potrebné považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Na základe uvedeného súd priznal žalobcovi proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu (100 %). Dôvody hodné osobitného zreteľa (aplikácia § 257 CSP), ktoré by odôvodnili iné rozhodnutie o trovách konania súd nezistil, na tieto žalovaná ani nepoukazovala.“

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalovanej rozsudkom z 08. júla 2025 sp. zn. 25CoPr/1/2025 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. s tým,

že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd mimo iného uviedol, že : „14. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora, je zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Z uvedenej judikatúry vyplýva, že táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom, a to bez ohľadu na verejný orgán, ktorý sa tohto porušenia dopustil, a bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť. Uplatnenie podmienok dovoľujúcich konštatovať zodpovednosť členských štátov za škody spôsobené jednotlivcom porušeniami práva Únie musia vnútroštátne súdy v zásade vykonať podľa usmernení Súdneho dvora na ich vykonanie.

15. Súdny dvor rozhodol, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88 má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že v prípade, ak by nebolo možné vykladať a uplatňovať vnútroštátnu právnu úpravu v súlade s požiadavkami práva Únie, vnútroštátne súdy a správne orgány majú povinnosť uplatňovať právo Únie v celom rozsahu a chrániť práva, ktoré toto právo Únie priznáva jednotlivcom, pritom v prípade potreby neuplatnia nijaké vnútroštátne ustanovenie, ktoré by bolo v rozpore s právom Únie. Zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripísateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom.

16. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku správne poukázal okrem iného na rozsudok Súdneho dvora C-429/09 zo dňa 25. 11. 2010 vo veci Günter Fuss, ktorý sa zaoberal otázkou výkladu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času v súvislosti s porušením čl. 6 Smernice, ustanovujúceho maximálny týždenný pracovný čas.

17. Z vnútroštátnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 315/2001 Z. z. nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času, v čom práve tkvie rozpor vnútroštátnej právnej úpravy a úpravy zakotvenej v práve EÚ. Súdny dvor opakovane vyjadril názor, že pojem pracovný čas uvedený v smernici 2003/88 je autonómnym pojmom práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel tejto smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. V rozsudku vo veci C-518/15 Ville de Nivelles/Rudy Matzak Súdny dvor zdôraznil, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení smernice vrátane pojmov pracovný čas a čas odpočinku. Smernica neumožňuje ani to, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu pracovný čas, ako je definícia uvedená v tejto smernici. Smernica síce stanovuje možnosť členských štátov uplatňovať alebo prijímať ustanovenia, ktoré sú priaznivejšie pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov, ale táto možnosť sa neuplatňuje na definíciu pojmu „pracovný čas“. Toto konštatovanie potvrdzuje aj účel tejto smernice, ktorý má zabezpečiť, aby sa definície v nej uvedené nemohli vykladať rôzne v závislosti od vnútroštátneho práva. Článok 6 písm. b) smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú pohotovosť, a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Ako už Súdny dvor viackrát rozhodol, členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia.

18.1. Súdny dvor rozhodol, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody, keď sú splnené tri podmienky. Prvou je, že cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, druhou je existencia škody a treťou priama príčinná súvislosť medzi týmito

porušením a škodou, spôsobenou poškodeným jednotlivcom. Naplnením týchto podmienok sa súd prvej inštancie podrobne venoval, a preto odvolací súd na ich splnenie len poukazuje. Je potrebné skonštatovať, že nárok poškodeného jednotlivca na náhradu škody je nárokom sui generis, ktorý má svoj základ v záväzkoch žalovanej voči Európskej únii. Je zjavné, že v prejednávanej veci existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením práva Únie (čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES) a vzniknutou škodou, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES, dodržaný. Ustanovenie článku 6 písm. b) Smernice nebolo do právneho poriadku SR prebraté správne, pretože vnútroštátny poriadok umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol 48 hodín.

18.2. Pri dodržaní obmedzenia vyplývajúceho z čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, teda maximálneho týždenného pracovného času 48 hodín, na posudzované rozhodné obdobie od júla 2021 do júna 2024 pripadá maximálny pracovný čas 7.515,36 hodín. Z dokazovania na súde prvej inštancie vyplynulo, že žalobca v posudzovanom období po zohľadnení služobného pracovného času a služobnej pohotovosti realizoval výkon práce v rozsahu cca 7.798,52 hodín (výpočet súdu podľa výplatných pásov), čo bolo o 283,16 hodín navyše oproti maximálnemu prípustnému času za dané obdobie vyplývajúcemu zo smernice. Jedná sa tak o dostatočne závažné porušenie voči žalobcovi, keďže ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora (napr. C-429/09 a iné).

18.3. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že zo zákona nevyplýva, že by maximálny týždenný pracovný čas bolo možné dodržiavať a skúmať v rámci referenčného obdobia 4 mesiacov, resp. za splnenia smernicou stanovených podmienok aj v dlhšom období, keďže Slovenská republika uvedené ustanovenie neprevzala. Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením, že čl. 19 smernice rozširuje referenčné obdobie až na šesť mesiacov, keď toto zo znenia smernice ako záväzné pravidlo nevyplýva (ide len o možnosť výnimky).

19.1. Súdny dvor opakovane konštatoval, že pojem pracovný čas treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Vyžaduje si splnenie troch podmienok. Po prvé, pracovník musí byť v práci, po druhé, musí byť zamestnávateľovi k dispozícii a po tretie, musí vykonávať svoju činnosť alebo svoje povinnosti. Rozhodujúcim faktorom pri určovaní toho, čo je a čo nie je pracovný čas, je teda požiadavka prítomnosti na mieste určenom zamestnávateľom a okamžitého poskytovania príslušných služieb. Dôležité je aj zohľadnenie kvality času, ktorý pracovník môže tráviť počas plnenia tohto typu povinností, napríklad to, či sa môže venovať vlastným záujmom a rodine.

19.2. Práve absenciu tohto aspektu žalobca namietal, tvrdiac, že nemal dostatok voľného času venovať sa svojej rodine (priateľke a malému synovi), z čoho vzniká medzi nimi napätie a rovnako bol nútený potláčať ďalšie sociálne aktivity a koníčky. Žalobca vykonávajúci službu na mieste určenom zamestnávateľom tam musel byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusel byť aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti, a že mal vytvorené podmienky na oddych, resp. spánok, musel byť plne k dispozícii a pripravený okamžite poskytnúť požadované služby a plniť si svoje povinnosti. Svoj voľný čas si vedel organizovať len s ťažkosťami, venovanie sa voľnočasovým aktivitám a svojim vlastným potrebám bola narušená. Rovnako právo na odpočinok žalobcu bolo takýmto spôsobom porušované, napriek tomu, že v spoločnosti plnil náročné a zodpovedné úlohy vyžadujúce si nasadenie vlastného života. O to viac by sa malo dbať na dodržiavanie času na odpočinok, regeneráciu psychických a fyzických síl, právo na súkromie a rodinný život. Pri takto rozvrhnutom pracovnom čase sa začali u žalobcu dostavovať bolesti hlavy, poruchy spánku a nezhody v partnerskom živote. ...

20.3. Na margo odvolacej námietky žalovanej, že svoje tvrdenia žalobca nepodložil a nepreukázal dôkazmi, odvolací súd dodáva, že aj keď podľa lekára je žalovaný po zdravotnej stránke v poriadku, je všeobecne známe, že problémy so spánkom a bolesťami hlavy, hoci sa spočiatku zdajú banálne, pri ich dlhodobom neriešení môžu prerásť do väčších zdravotných problémov. Rovnako nezhody v partnerskom spoluzítení sú bežným javom v prípade, ak partneri a rodičia nemajú pre rodinný život dostatočný priestor. Takéto okolnosti ani nie je možné preukazovať dôkazmi, prípadne, ak vôbec, len s

veľkými ťažkosťami. Ostatné tvrdenia však žalobca v konaní podložil dôkazmi preukazujúcimi žalovaný nárok.

21.1. Úlohou vnútroštátneho práva členských štátov EÚ je, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia a definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Smernica totižto neobsahuje žiadne ustanovenia o právne na náhradu škody v prípade jej porušenia. Právny poriadok SR nemá výslovnú právnu úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva Únie. Takúto právnu úpravu neobsahuje ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Súd prvej inštancie správne ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujmá žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analógia podľa § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd výšku peňažnej náhrady za porušovanie práv žalovaného vyplývajúcich zo Smernice, priznanú súdom prvej inštancie, považoval za primeranú a s odôvodnením rozhodnutia sa aj v tomto smere stotožnil. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy bolo závislé od úvahy súdu, kedy súd prihliadal na všetky okolnosti prejednávaneho prípadu. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd nemôže súhlasiť s námietkou odvolateľky, že súd nesprávnym právnym posúdením dospel svojím rozhodnutím k nesprávnym skutkovým záverom. K ďalšej námietke odvolací súd dodáva, že je pravdou, že rozhodnutia odvolacích súdov nie je možné považovať za judikatúru, avšak tieto súdy v obdobných právnych veciach, postavených na rovnakom skutkovom a právnom základe, dospeli k rovnakým právnym záverom o nesprávnej transpozícii Smernice do právnej úpravy SR, keď táto umožňovala vyžadovať od príslušníkov Hasičského a záchranného zboru SR výkon štátnej služby prevyšujúci smernicou stanovený maximálny týždenný pracovný čas 48 hodín.

21.2. Rovnako odvolací súd nesúhlasil ani s námietkou nepreskúmateľnosti a zmätočnosti rozhodnutia, keďže mal za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci a svoje rozhodnutie po právnej stránke riadne a vyčerpávajúco odôvodnil. Ďalšie námietky žalovanej odvolací súd považoval za irelevantné, pretože na ne dal vyčerpávajúcu odpoveď už súd prvej inštancie.

22. Odvolací súd obiter dictum dodáva, že na množstvo prejednávaných vecí a prebiehajúcich sporov evidentne reagovala žalovaná tým, že dňa 17. júna 2025 v skrátrenom legislatívnom konaní parlament schválil novelu zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ktorá zvyšuje finančnú náhradu za určenú služobnú pohotovosť hasičov. Ďalšou kľúčovou zmenou je stanovenie hornej hranice priemerného týždenného služobného času, ktorý vrátane štátnej služby nadčas a určenej služobnej pohotovosti nesmie prekročiť 48 hodín. Výnimka môže nastať len v prípade, že hasič udelí dobrovoľný súhlas, ktorý však môže kedykoľvek odvolať. V takom prípade môže byť horná hranica 48 hodín prekročená, avšak len za podmienky, že nepresiahne 72 hodín týždenne. Žalovaná na svojej oficiálnej stránke uviedla, že zavedenie týchto pravidiel je plne v súlade s požiadavkami práva Európskej únie a prispieva k zabezpečeniu ochrany zdravia a práv príslušníkov Hasičského a záchranného zboru.

23. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania správne vychádzal zo zásady úspechu vo veci, ktorá sa vzťahuje aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu, nezistiac dôvody hodné osobitného zreteľa. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom I. výroku ako aj vo výroku III. týkajúcom sa trov konania v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

24. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP a podľa § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu z dôvodu, že žalobca bol v odvolacom konaní úspešný. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom podľa § 262 ods. 2 CSP.“

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolaťka“) dovolanie, ktoré odôvodnila v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Navrhla zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a vec tomuto súdu vrátiť na ďalšie konanie.

3.1. Dovolateľka uvádza, že odvolací súd svojím procesným postupom rozsiahlo zasiahol do práva na spravodlivý proces žalovanej, nakoľko prehliadol rozsiahle procesné pochybenia súdu prvej inštancie pri odôvodňovaní svojich či už právnych alebo skutkových záverov, ktoré sú bezpochyby nesprávne; odkláňajú sa od judikatúry Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy; ignorujú fakt, že nemajetková ujma je jedinečnou a osobitou skutočnosťou rozdielnou v každom jednom prípade; ako aj samotné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie nenapĺňa zákonné požiadavky podľa § 220 ods. 2 CSP, toľž odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu. Rozsudok súdu prvej inštancie je arbitrárny, nepresvedčivý, nezákonný a v právnom štáte neudržateľný, ktorý bol však potvrdený súdom odvolacím, tak jednoznačne došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolateľka označila rozhodnutie odvolacieho súdu za nezrozumiteľné podľa jej názoru v dôsledku predmetu sporu, ale i záverov odôvodnenia, ktoré nie sú jednoznačné a presvedčivé. Nesprávny záver ohľadom predmetu sporu jednoznačne vyplýva z nedostatočného štúdia vnútroštátneho právneho poriadku zo strany konajúcich súdov. Dotknutými ustanoveniami smernice sú v tomto konaní článok 2 ods. 1 a 2 a článok 6 písm. b). Odvolací súd v bode 15. napadnutého rozsudku síce konštatoval, že vychádzajúc z judikatúry SD EÚ (C-429/09) má článok 6 písm. b) smernice priamy účinok, avšak ani súd prvej inštancie, toľž odvolací súd nezistovali, či možno predmetný záver prijať aj v Slovenskej republike, (keďže vec C-429/09 sa netýka Slovenskej republiky). K článku 2 smernice uvádzame, že tento nepriznáva žiadne práva pracovníkom, nakoľko ide iba o výkladové, definičné ustanovenie, a preto nesplňa základnú podmienku „nároku sui generis“ - nepriznáva právo jednotlivcom. K článku 6 písm. b) smernice uvádza, že sa nemožno stotožniť s názorom odvolacieho súdu, že by daný článok nebol transponovaný do vnútroštátneho právneho poriadku v rozhodnom čase. V žalovanom období bol účinný § 193 zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý stanovuje subsidiaritu Zákonníka práce a uplatnenie jeho ustanovení na Hasičský a záchranný zbor, pričom jedným z ustanovení, ktoré sa vzťahuje aj na hasičov (teda aj na žalobcu) bol § 85 Zákonníka práce. K tomu dovolateľka odkazuje na názor Súdneho dvora EÚ, podľa ktorého je úlohou vnútroštátnych súdov členských štátov posúdiť, či vnútroštátna právna úprava umožňuje výklad dotknutých ustanovení vo svetle cieľa a práv vyplývajúcich z dotknutej smernice. Až v prípade, ak nemožno prijať taký výklad dotknutých ustanovení vnútroštátneho práva, ktorý by bol v súlade s dotknutou smernicou, až vtedy má vnútroštátny súd povinnosť priamo aplikovať právo Únie za účelom poskytnutia plnej ochrany práv jednotlivcov vyplývajúcich z danej smernice. Súd prvej inštancie spoločne s odvolacím súdom dospeli k nesprávnemu záveru, že čl. 6 písm. b) smernice má priamy účinok v Slovenskej republike, nakoľko toto právo bolo jednoznačne transponované do vnútroštátneho právneho poriadku, tak bolo povinnosťou súdov posúdiť nárok žalobcu ako žalobu o ochranu osobnosti v zmysle ustanovení o nemajetkovej ujme, ktorú si žalobca explicitne v konaní uplatnil, pričom za neoprávnený zásah malo byť považované prípadné porušenie § 85 ods. 9 Zákonníka práce. Žalovaný má tak za to, že úlohou súdov bolo zistiť, či žalobca skutočne odslúžil viac než mu to § 85 ods. 9 Zákonníka práce povoľuje, a teda je tu potenciál na vznik nemajetkovej ujmy u žalobcu; alebo je celá žaloba absolútne nedôvodná. V zmysle vyššie uvedeného máme za to, že napadnutý rozsudok je arbitrárny a nezrozumiteľný, nakoľko neodpovedá dostatočne na základnú otázku konania, teda čo je predmet sporu. Závery v napadnutom rozsudku sú len všeobecné, odkazujúce na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, avšak bez akéhokolvek vysvetlenia relevantnosti týchto odkazov na Slovenskú republiku. Druhým dôvodom prečo je napadnutý rozsudok nezrozumiteľný je otázka preukázania existencie nemajetkovej ujmy. V napadnutom rozsudku je síce uvedené, že žalobca tvrdil určité skutočnosti, avšak v ňom absentuje spôsob, akým sa odvolací súd vysporiadal s predmetnými tvrdeniami, predovšetkým ak ani neboli preukázané. Dovolateľka ďalej označila napadnutý rozsudok za arbitrárny a nezákonný. Tiež preto, že v otázke pracovného času obmedzili svoje skúmanie iba na otázku služobnej pohotovosti, pričom odignorovali námietky žalovaného, že fond pracovného času v sebe zahŕňa aj časy dní voľna. Napadnutý rozsudok je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ, keďže za pracovný čas považuje aj dni voľna. Ďalší nesprávny procesný postup konajúcich súdov spočíval v otázke posúdenia referenčného obdobia. Žalobca v žalobe považoval za referenčné obdobie 1 mesiac, pričom spriemeroval svoje údajne odpracované hodiny (fond pracovného času + služobnú pohotovosť), no v tabuľkách predložených ako prílohu k vyjadreniu z 20. 12. 2024 už súhlasil s názorom žalovaného, že sa jedná o obdobie dlhé 6 mesiacov. Názor odvolacieho súdu v bode 18.3. napadnutého rozsudku nie je správny, ak sa domnieva, že zákonná úprava nereflexuje úpravu referenčného obdobia v zmysle smernice. Je potrebné doplniť, že podľa rozhodnutia

C-254/18 sa vyžaduje zákonná úprava iba pri stanovení pevného referenčného obdobia a nie pri stanovení pružného, na čo žalovaný poukazoval aj pred súdom prvej inštancie. Z uvedeného vyplýva, že nie je správny názor, že by § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. nijako nešpecifikoval referenčné obdobie pre hasičov. Netreba však opomínať ani ďalšie dôvody, ktoré potvrdzujú závery žalovaného. Napríklad, že priamo z tabuľky zhody zákona č. 315/2001 Z. z. k Smernici 2003/88/ES16 vyplýva, že § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. predstavuje transpozičné ustanovenie k relevantným článkom v tomto konaní, a preto aj historickým výkladom možno dospieť k prezentovanému záveru. Rovnako netreba opomínať ani fakt, že fond pracovného času, (z ktorého vychádzali konajúce súdy) je plánovaný do období 6 mesiacov, v zmysle kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na 2 kalendárne polroky. Ak je služobný čas plánovaný nerovnomerne do období 6 mesiacov v zmysle § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., tak jediný eurokonformný výklad predmetného ustanovenia je ten, že predstavuje transpozíciu referenčného obdobia v zmysle smernice, a keďže sa jedná o pružne stanovené referenčné obdobie, tak je potrebné rozdeliť žalované obdobie do šiestich šesťmesačných referenčných období, a tak skontrolovať jeho priemerný pracovný čas. Uvedené vyplýva aj z logiky a charakteru nerovnomerne rozvrhnutého služobného času, že pracovný čas v jednotlivých týždňoch bude kolísavý, a teda sa dá predpokladať, že v určitých týždňoch bude žalobca pracovať viac, zatiaľ čo v iných menej. Žalovaný má za to, že nesprávnym procesným postupom, ktorý spočíval v opomenutí odpovedať na radu podstatných námietok žalovaného týkajúcich sa referenčného obdobia, konajúce súdy hrubo zasiahli do práva na spravodlivý proces žalovaného, keďže vychádzali z obdobia 1 mesiaca bez akéhokoľvek právneho vysvetlenia a bez akéhokoľvek právneho základu.

3.2. Dovetľka ku skutkovým záverom porušujúcim právo na spravodlivý proces žalovanej poukázala podľa jej názoru na nesprávne zistenia odvolacieho súdu, že na obdobie od júla 2021 do júna 2024 pripadá maximálny pracovný čas 7.515,36 hodín, pričom po spočítaní služobného pracovného času a služobnej pohotovosti (z výplatných pásovk), žalobca mal odpracovať 7.798,52 hodín, a teda odpracoval o 283,16 hodín viac než mal. Ide o konštatovanie, ktoré vychádza z nesprávneho (v tomto konaní nepoužiteľného) dôkazu (výplatné pásky), pričom opomína skutočné dôkazy (plachty služieb žalobcu a prehľad plánu žalobcu), na ktoré konajúce súdy neprihliadali. Súdom vyčítala, že sa vysporiadali iba s výplatnými páskami žalobcu, avšak jeho evidencia dochádzky (tzv. plachty služieb a prehľad plánu služieb) zostala nevykonaná. Konajúce súdy nehodnotili dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, dokonca uvedené 2 dôkazy predložené žalovaným nehodnotili ani len samostatne. Uvedený procesný postup konajúcich súdov mal za následok nesprávne zistenie skutkového stavu, keďže dospeli k vyššiemu počtu údajne odpracovaných hodín žalobcom než tomu bolo v skutočnosti. Uvedeným procesným postupom bolo zasiahnuté do práva na spravodlivý proces žalovanej, keďže závery vo výrokovej časti konajúcich súdov sú výsledkom nesprávneho hodnotenia predložených dôkazov. Žalovaný už v duplike z 11. 11. 2024 upozorňoval konajúce súdy, že žalobca v skutočnosti odpracoval spolu za žalované obdobie 6.051,35 hodín, a teda nie konajúcimi súdmi tvrdených 7.798,52 hodín. Ak podľa odvolacieho súdu bol maximálny pracovný čas žalobcu za žalované obdobie 7.515,36 hodín, tak žalobca odpracoval o 1.464,01 hodín menej ako bolo jeho maximum, a teda žiadna ujma nemohla vzniknúť. K skutkovým zisteniam ohľadom nemajetkovej ujmy a dôkaznému bremenu dovoľateľka poznamenala, že ide podľa jej názoru o formalistický opis bez skutočnej aplikácie. Podľa dovoľateľky v konaní nebolo, že by žalobca mal akékoľvek zdravotné problémy, že by trpel bolesťami hlavy či poruchami spánku. Ako hasič má pravidelné zdravotné prehliadky, ktoré musí absolvovať stupňom „A“, aby mohol vykonávať svoju prácu. Žalobca nepredložil žiadnu zdravotnú správu, ktorá by uvedené potvrdzovala, dokonca žiaden iný dôkaz, ktorý by aspoň nepriamo preukazoval pravdivosť jeho tvrdení. V konaní nebolo preukázané, ani že by mal nezhody v partnerskom vzťahu. V konaní dokonca nebolo preukázané, ani že by vôbec bol žalobca v akomkoľvek partnerskom vzťahu. Nedošlo k žiadnemu výsluchu partnerky a neboli predložené ani akékoľvek dôkazy, ktoré by preukazovali existenciu jeho partnerského vzťahu. K nezhodám taktiež nedošlo k preukázaniu žiadnej tvrdenej skutočnosti či už výpisom z akejkoľvek partnerskej poradne, resp. výsluchom partnerky. Príčinná súvislosť absolútne absentuje. Odvolací súd sám vytvoril príčinnú súvislosť bez akéhokoľvek dôkazu. Právo na spravodlivý proces žalovanej bolo jednoznačne porušené aj v otázke preukazovania existencie ujmy na strane žalobcu. Okrem toho, že nedošlo k preukázaniu, že by skutočne došlo k prekročeniu maximálneho priemerného pracovného času žalobcu, tak nedošlo ani k preukázaniu existencie nemajetkovej ujmy. Konajúce súdy prevzali do svojich odôvodnení v rozpore s § 191 ods. 1 a § 220 ods. 2 CSP subjektívne tvrdenia žalobcu bez toho, aby

došlo k naplneniu dôkaznej povinnosti žalobcu. Žalobca de facto nemusel preukázať ani jedno svoje tvrdenie a odvolací súd v napadnutom rozsudku ako aj existenciu týchto tvrdení, tak aj existenciu príčinnej súvislosti vyriešil za žalobcu bezdôvodne. Predmetným procesným postupom bolo vážne zasiahnuté do zásady rovnosti upustením od dôkaznej povinnosti. Formalistický prístup konajúcich súdov dovolateľka videla v tom, že súdy posudzovali vec bez hĺbkového posudzovania predložených dôkazov, pričom podstatný dôkaz - evidencia dochádzky žalobcu pravdepodobne ani len neposudzovali, keďže sa k nemu žiadnym spôsobom nevyjadril ani jeden z konajúcich súdov a postupovali iba v zmysle výplatných pásov, (ktoré sú pre toto konanie irelevantné, keďže nejde o pracovnoprávny spor). Úlohou súdu prvej inštancie tak bolo skutočne zistiť, či došlo k prekročeniu maximálneho týždenného priemerného pracovného času a ak áno, tak posúdiť rozsah prekročenia a následky, ktoré prípadným prekročením mali byť žalobcovi privedené a posúdiť, či ich hodnoverne aj preukázal v zmysle požiadavky dôkazného bremena. Prílišný formalizmus konajúcich súdov sa pretavil do zrejmej nespravodlivosti. Arbitrárnosť (svojevôľa) konajúcich súdov spočívala v hľadaní všeobecných dôvodov prečo námietky žalovaného sú nedôvodné. Úlohou konajúcich súdov v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy je jasné zistenie rozsahu nemajetkovej ujmy a jej prípadné primerané a spravodlivé kompenzovanie.

3.3. K princípu právnej istoty a nestrannosti súdnictva dovolateľka v dovolaní poukázala na to, že princíp právnej istoty zabezpečuje, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, I. ÚS 564/2012), avšak je ústavne neudržateľné, aby sa vydávali neodôvodnené rozsudky len preto, že obdobne bolo rozhodnuté v minulosti. Princíp právnej istoty nie je absolútny a jednoznačne nepredstavuje akúsi prekážku k prístupu k nezávislému a nestrannému súdnictvu. Otázka nestrannosti súdnictva je v tomto smere rovnako na mieste. Ako bolo už vyššie uvedené, konajúce súdy pristúpili k tomuto konaniu príliš formalisticky a neodborne, keďže ho považovali iba za „ďalšie“ konanie hasiča. Všeobecné a nedostatočné odôvodnenia oboch dotknutých rozsudkov iba završilo ich problematický prístup k tomuto konaniu, čo malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces žalovaného aj v otázke nestrannosti súdu. Uvedenému záveru zodpovedá aj nahliadanie na princíp právnej istoty z pohľadu najvyššieho súdu, ktorý sa vyjadril, že naplnenie princípu právnej istoty nemožno stotožňovať s právom na jednotnú judikatúru, ktorá sa pochopiteľne môže vyvíjať s cieľom flexibilne reagovať na spoločenský vývoj a doposiaľ „neobjavené“ argumenty. Odklon od judikatúry sa stáva problematickým až v momente, ak k nemu dochádza bez poskytnutia dostatočných dôvodov (sp. zn. 6Cdo/13/2023 zo dňa 29. októbra 2024). Takýto odklon možno aprobovať (čl. 2 ods. 3 CSP) vo všeobecnosti len na výskyte skutkových alebo právnych osobitostí prípadu. Kým skutkové osobitosti predpokladajú aspoň koncíznu skutkovú komparáciu (prejednávanej veci s obdobnými prípadmi), tak pri tzv. právnych osobitostiach prípadu možno uvažovať najmä v rovine zmeny relevantnej judikatúry, rozhodnej právnej úpravy, prípadne v rovine výskytu doposiaľ „neobjaveného - neriešeného“ argumentu. Ústavnoprávny princíp právnej istoty v sebe zakotvuje radu zásad a jednou z nich je aj právna istota, že každá jedna vec o náhradu nemajetkovej ujmy bude prejednaná samostatne s ohľadom na jedinečnosť každej ľudskej bytosti a okolností prípadu. Zároveň je primerané očakávať od konajúcich súdov, aby pri prejednávaní veci postupovali v intenciách Civilného sporového poriadku a nenahrádzali prácu žalobcu (v konaní bola rozsiahlo oslabená povinnosť dôkazného bremena žalobcu). Žalovaný má teda za to, že v zmysle princípu právnej istoty možno od konajúcich súdov spravodlivo očakávať, že sa vysporiadajú s každou jednou vecou osobitne a nebudú sa snažiť zovšeobecňovať obdobné spory len za účelom jednoduchšieho spisovania svojich rozsudkov.

3.4. Podľa dovolateľky konajúce súdy zasiahli do jej práva na spravodlivý proces tým, že:

- len všeobecne skonštatovali priamy účinok čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, pričom sa vôbec nevysporiadali s § 193 zákona č. 315/2001 Z. z. v spojení s § 85 ods. 9 Zákonníka práce,
- pri referenčnom období sa vôbec nevysporiadali s námietkou žalovaného podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., no na druhej strane vychádzali z § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z., ktorý však nemá žiadnu spojitosť s článkom 2 smernice, keďže hovorí o fonde pracovného času ako o pracovnoprávnej otázke za dni voľna, za ktoré patrí žalobcovi náhrada mzdy,
- v napadnutom rozsudku, ako aj v rozsudku súdu prvej inštancie absentuje: 1/ spôsob vysporiadania sa s námietkou žalovaného, že nemožno vychádzať z fondu pracovného času, 2/ ustálenie opodstatneného časového úseku, v rámci ktorého sa priemerný pracovný čas počíta, 3/ rozlíšenie medzi pracovným

časom a časom odpočinku nie len v otázke služobnej pohotovosti, ale taktiež aj v otázke dní voľna, 4/ stanovenie skutočného rozsahu pracovného času, ktorý mal žalobca údajne odpracovať nad rámec § 85 ods. 9 Zákonníka práce a nie len spočítanie fondu pracovného času so služobnou pohotovosťou, 5/ vysporiadanie sa so skutočnosťou, že žalobca v skutočnosti odpracoval o približne 1.400 hodín menej než bol jeho maximálny možný pracovný čas podľa odvolacieho súdu, 6/ konštatovanie existencie skutočnej nemajetkovej ujmy, jej konkrétností a osobitostí, 7/ preukázanie úvah a postupov konajúcich súdov pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy, 8/ dôvody, prečo boli prevzaté do odôvodnenia rozsudku tvrdenia žalobcu ohľadom jeho údajnej ujmy, ktoré sa ani len nesnažil žiadnym spôsobom preukázať, 9/ dôvody, prečo mali konajúce súdy tvrdenia žalobcu ohľadom jeho ujmy za preukázané (predovšetkým tvrdené zdravotné problémy, existenciu partnerského vzťahu, existenciu hádok v partnerskom vzťahu žalobcu z dôvodu práce hasiča atď.).

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že novelou účinnou od 1. júla 2025 ust. § 85 zák. č. 315/2001 Z. z. bol doplnený ods. 3 tak, že priemerný týždenný služobný čas príslušníka vrátane štátnej služby nadčas a služobnej pohotovosti v mieste výkonu štátnej služby nesmie prekročiť 48 hodín, ak odsek 4 neustanovuje inak. V dôvodovej správe sa uvádza, že novela reaguje na prebiehajúce súdne spory v súvislosti s prekračovaním 48 hodinového priemerného týždenného služobného času, ktoré vznikajú preto, že sa do tohto limitu nezarátava služobná pohotovosť. Nesprávnosť správnej implementácie smernice do nášho právneho poriadku (nepripustením, že do priemerného 48 hodinového pracovného času treba zahrnúť aj čas služobnej pohotovosti) zakladá jej priamu aplikateľnosť. S otázkou pracovného času sa súd prvej inštancie vysporiadal v bode 42. rozhodnutia. Nie len z výplatných pások ale aj z plachiet ID vyplýva zápočet dovolenky, návšteva lekára, či darovania krvi do odpracovaného času. Navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Žalovaná zotrvala na dôvodoch dovolania zdôrazňujúc podstatnú otázku, či (ne)došlo k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b) CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

6.1. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

6.2. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

6.3. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

6.4. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých

môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

7.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7.3. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

8. Dovolateľka v dovolaní namietala vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, za ktorú považovala predovšetkým nesprávne právne posúdenie veci, nedostatočné zistený skutkový stav veci, či nesprávne vyhodnotenie dôkazov. A práve z nich vyvodzovala (aj podľa jej názoru) nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia. Uvedeným spôsobom sa jej však nepodarilo úspešne vymedziť uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f) CSP), a preto jej dovolanie nebolo možné považovať za prípustné.

9. Dovolateľka namietala nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), a či je zachované právo dovolateľky na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

10. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022) uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Dovolateľka v dovolaní za zásadnú označila otázku, či došlo k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času, pre ktorú namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia.

11.1. Súd prvej inštancie i odvolací súd sa s touto otázkou riadne zaoberali a zaujali k nej jednoznačné stanovisko, keď mimo iného súd prvej inštancie uviedol, že: „13. Zo strany žalovaného zostali nepopreté tvrdenia žalobcu uvádzané v žalobe, že služobný čas žalobcu je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že týždenný pracovný čas sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17-hodinový výkon služby, po ktorom nasledovala určená 7-hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Od 1. 1. 2022 sú pracovné zmeny rozvrhnuté na 16-hodinový výkon služby a nadväzujúcu 8-hodinovú služobnú pohotovosť na pracovisku. Jedna pracovná zmena pozostávajúca z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti trvá 24 hodín. Okrem určenej služobnej pohotovosti môže byť žalobcovi nariadená aj služobná pohotovosť mimo rozvrhnutia pracovného času. Obe služobné pohotovosti sa nezapočítavajú do pracovného času. Služobná pohotovosť je rozdelená na aktívnu časť (práca nadčas) a neaktívnu časť. Služobná pohotovosť je určovaná na čas nočných hodín. Do konca roka 2021 boli služobné pohotovosti vykonávané v čase 22:30 - 5:30 hod., od roku 2022 sú vykonávané v čase 22:00 - 6:00 hod.. Na hasičskej stanici J. sa striedajú tri hasičské zmeny, t. j. každá pracovná zmena odsluží 24 hodín a následne má dva dni voľna.

14. Z výplatných pásov žalobcu za jednotlivé mesiace v období júl 2021 až jún 2024 vyplýva fond pracovného času (FPČ), odpracované hodiny a pohotovosť na pracovisku v hodinách nasledovne:

7/2021 - FPČ: 170; odpracované hodiny: 143,33; pohotovosť na pracovisku: 42
8/2021 - FPČ: 151,20; odpracované hodiny: 137,72; pohotovosť na pracovisku: 45,48
9/2021 - FPČ: 170; odpracované hodiny: 175,40; pohotovosť na pracovisku: 57,60
10/2021 - FPČ: 166,90; odpracované hodiny: 133,27; pohotovosť na pracovisku: 42
11/2021 - FPČ: 170; odpracované hodiny: 153; pohotovosť na pracovisku: 56
12/2021 - FPČ: 175,10; odpracované hodiny: 158,10; pohotovosť na pracovisku: 63
1/2022 - FPČ: 176; odpracované hodiny: 148,82; pohotovosť na pracovisku: 57,71
2/2022 - FPČ: 144; odpracované hodiny: 128,23; pohotovosť na pracovisku: 63,77
3/2022 - FPČ: 160; odpracované hodiny: 112,70; pohotovosť na pracovisku: 55,30
4/2022 - FPČ: 162,50; odpracované hodiny: 55,50; pohotovosť na pracovisku: 24
5/2022 - FPČ: 165; odpracované hodiny: 149,50; pohotovosť na pracovisku: 71,50
6/2022 - FPČ: 160; odpracované hodiny: 146,31; pohotovosť na pracovisku: 61,69
7/2022 - FPČ: 160; odpracované hodiny: 129,43; pohotovosť na pracovisku: 62,81
8/2022 - FPČ: 144; odpracované hodiny: 120,48; pohotovosť na pracovisku: 47,52
9/2022 - FPČ: 161; odpracované hodiny: 114,47; pohotovosť na pracovisku: 54,53
10/2022 - FPČ: 192; odpracované hodiny: 162,20; pohotovosť na pracovisku: 69,80
11/2022 - FPČ: 164,50; odpracované hodiny: 149,15; pohotovosť na pracovisku: 71,35
12/2022 - FPČ: 163,50; odpracované hodiny: 131,50; pohotovosť na pracovisku: 64
1/2023 - FPČ: 166; odpracované hodiny: 134; pohotovosť na pracovisku: 64
2/2023 - FPČ: 171; odpracované hodiny: 64; pohotovosť na pracovisku: 32
3/2023 - FPČ: 164; odpracované hodiny: 132,; pohotovosť na pracovisku: 72
4/2023 - FPČ: 160; odpracované hodiny: 112; pohotovosť na pracovisku: 56
5/2023 - FPČ: 176; odpracované hodiny: 64,97; pohotovosť na pracovisku: 31,03
6/2023 - FPČ: 146; odpracované hodiny: 146,25; pohotovosť na pracovisku: 72
7/2023 - FPČ: 168; odpracované hodiny: 129,25; pohotovosť na pracovisku: 62,76
8/2023 - FPČ: 161; odpracované hodiny: 113; pohotovosť na pracovisku: 56
9/2023 - FPČ: 160; odpracované hodiny: 173,45; pohotovosť na pracovisku: 30,82

10/2023 - FPČ: 160; odpracované hodiny: 0; pohotovosť na pracovisku: 0
11/2023 - FPČ: 168; odpracované hodiny: 40; pohotovosť na pracovisku: 16
12/2023 - FPČ: 166; odpracované hodiny: 150; pohotovosť na pracovisku: 72
1/2024 - FPČ: 168; odpracované hodiny: 156,15; pohotovosť na pracovisku: 57,49
2/2024 - FPČ: 160; odpracované hodiny: 137; pohotovosť na pracovisku: 72
3/2024 - FPČ: 174; odpracované hodiny: 112,75; pohotovosť na pracovisku: 40
4/2024 - FPČ: 155; odpracované hodiny: 64; pohotovosť na pracovisku: 32
5/2024 - FPČ: 176,50; odpracované hodiny: 164,16; pohotovosť na pracovisku: 63,42
6/2024 - FPČ: 149,50; odpracované hodiny: 119,26; pohotovosť na pracovisku: 54,24.

Súd uvádza, že zistil drobné nezrovnalosti v počtoch odpracovaných hodín pracovnej pohotovosti uvádzaných v horeuvedených výplatných páskach v porovnaní so sumarizáciou predloženou žalobcom v podaní zo dňa 20. 12. 2024 (č. l. 245 spisu), uvádza však, že toto nemalo zásadný vplyv na právne posúdenie sporu. Možno totiž uzavrieť, že celkový počet odpracovaných hodín spolu s hodinami pracovnej pohotovosti presiahol limity stanovené smernicou č. 2003/88/ES, čo súd odôvodní nižšie.“

„41. K prvému zo zmienených predpokladov súd uvádza, že považoval za preukázané, že došlo k porušeniu čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, keď žalovaná ako členský štát EÚ neprijala opatrenia (prostredníctvom na to určenej právnej úpravy), aby priemerný pracovný čas žalobcu pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov neprekročil 48 hodín. Z právnej úpravy zákona č. 315/2001 Z. z. a na ňu nadväzujúcej aplikačnej praxe je zrejmé, že maximálny priemerný prípustný pracovný čas 48 hodín týždenne nerespektuje. Smernica 2003/88/ES nebola do nášho právneho poriadku transponovaná tak, aby žalobcovi zabezpečila ochranu práv uvedených v čl. 6 písm. b) predmetnej smernice. Súdny dvor vo viacerých svojich rozhodnutiach ako napr. C-397/01 Pfeiffer a C-437/05 Vorel opakovane zdôrazňoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času a pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva. Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený smernicou č. 2003/88/ES (C-429/09, C-52/04).

Smernica 2003/88/ES bola do našej právnej úpravy prebratá zákonom č. 315/2001 Z. z., čo vyplýva z prílohy č. 4 bod 5 k tomuto zákonu. Zákon č. 315/2001 Z. z. umožňuje rozvrhnúť príslušníkovi HaZZ nerovnomerný pracovný čas. Neaktívnu časť služobnej pohotovosti zákon explicitne nezaraďuje do výkonu štátnej služby, práve naopak, z ust. § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času vyplýva, že zákon rozlišuje medzi dĺžkou vykonávania štátnej služby a na ňu nadväzujúcou služobnou pohotovosťou v mieste vykonávania štátnej služby. Rozlíšenie je zreteľné aj z pri odmeňovaní podľa § 103 ods. 5, keď zákon jednoznačne rozlišuje služobný príjem na jednej strane, ktorého zložky sú uvedené v § 103 ods. 1, vrátane napr. platu za štátnu službu nadčas a na druhej strane peňažnú náhradu za služobnú pohotovosť v štátnej službe ako osobitný mzdový nárok upravený v § 122 tohto zákona, kde sa uvádza na jednej strane neaktívna časť služobnej pohotovosti, (a to vrátane určenej služobnej pohotovosti na pracovisku v zmysle § 92 ods. 1 zákona), za ktorú patrí príslušníkovi náhrada za služobnú pohotovosť, a na druhej strane výkon štátnej služby, ku ktorému dôjde počas trvania pohotovosti, za ktorý už uvedená náhrada príslušníkovi nepatrí, ale patrí mu služobný príjem (konkrétne jeho zložka - plat za štátnu službu nadčas). Z ustanovení zákona však nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola v rozhodnom období považovaná za súčasť ich služobného času a práve v tejto skutočnosti spočíva rozpor slovenskej právnej úpravy zákona č. 315/2001 Z. z. s právom EÚ. Cieľ čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, t. j. neprekročenie priemerného týždenného pracovného času pracovníka v rozsahu 48 hodín vrátane nadčasov nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z. z. naplnený.

42. Ďalším predpokladom zodpovednosti žalovanej je preukázanie existencie ujmy na strane žalobcu spočívajúcej v porušení práva žalobcu na smernicou stanovený maximálny pracovný čas v rozsahu 48

hodín. Tvrdenia žalobcu o prekročení maximálneho pracovného času boli tiež preukázané. Bol tiež preukázaný zásah do osobnostných práv žalobcu, a to práva na ochranu zdravia, odpočinok a rodinný život žalobcu. Posudzované obdobie od júla 2021 do júna 2024 tvorí 1.096 dní, čo predstavuje 156,57 týždňov. Pri dodržaní obmedzenia vyplývajúceho z čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, teda maximálneho týždenného pracovného času 48 hodín, na uvedené rozhodné obdobie pripadá maximálny pracovný čas 7.515,36 hodín (156,57 týždňov x 48 hod.). Z dokazovania vyplynulo, že žalobca v posudzovanom období po zohľadnení služobného pracovného času a služobnej pohotovosti realizoval výkon práce v rozsahu cca 7.798,52 hodín (výpočet súdu podľa výplatných pások), t. j. o 283,16 hodín navyše oproti maximálnemu prípustnému času za dané obdobie vyplývajúcemu zo smernice, čo zodpovedá v priemere 1,81 hodine týždenne navyše oproti stanovenému maximu. Súd zdôrazňuje, že sa jedná o maximálny prípustný čas stanovený právom EÚ, ktoré malo byť prebraté aj do slovenskej vnútroštátnej právnej úpravy. Žalobca pritom realizoval výkon práce nielen zjavne nad rámec zákonom určeného služobného času 40 hodín týždenne, ale aj nad rámec maximálneho prípustného pracovného času 48 hodín týždenne vyplývajúceho zo smernice. Žalovaná v konaní žiadala posudzovať maximálny týždenný pracovný čas žalobcu v referenčných obdobiach 6 mesiacov. Vo vzťahu k uvedenému súd konštatuje, že smernica 2003/88/ES v čl. 16 písm. b) umožňuje členským štátom ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. V tejto súvislosti je nevyhnutné si uvedomiť, že na to, aby sa takéto ustanovenie mohlo uplatňovať, bolo nevyhnutné, aby bolo prevzaté do nášho právneho poriadku. Zo zákona č. 315/2001 Z. z. však nevyplýva, že by SR uvedené ustanovenie prevzala, a teda že by maximálny týždenný pracovný čas bolo možné dodržiavať a skúmať v rámci referenčného obdobia 4 mesiacov, resp. za splnenia smernicou stanovených podmienok aj v dlhšom období. Súd sa nestotožňuje ani s tvrdením, že čl. 19 smernice rozširuje referenčné obdobie až na šesť mesiacov, keď toto zo znenia smernice ako záväzné pravidlo nevyplýva (ide len o možnosť výnimky). Ustanovenie § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. sa týka nerovnomerného rozvrhnutia služobného času (na obdobie šiestich mesiacov), avšak uvedené nesúvisí s maximálnym obmedzením týždenného pracovného času podľa smernice, teda nejde o určenie referenčného obdobia v súvislosti s priemernou maximálnou dĺžkou týždenného pracovného času, a to aj s prihliadnutím na to, že do zákona nebolo transponované ani ustanovenie o stanovení maximálneho týždenného pracovného času. Napokon referenčné obdobie 6 mesiacov bolo do právneho poriadku zavedené až novelou k 1. 11. 2024, čo potvrdzuje závery o jeho absencii v právnej úprave platnej do 31. 10. 2024. Za podstatné súd považuje zdôrazniť, že aj v prípade, ak pracovný čas žalobcu skúmal v 6-mesačných referenčných obdobiach tak, ako to navrhuje žalovaná, dospel prepočtom k záveru, že priemerný týždenný pracovný čas žalobcu bol prekročený v 5-tich zo 6-tich posudzovaných obdobiach. Súd v tejto súvislosti poukazuje na prehľad odpracovaných hodín, určenej služobnej pohotovosti a priemerného týždenného času tvoriaci prílohu vyjadrenia žalobcu zo dňa 20. 12. 2024 (č. l. 245 spisu) a výplatné pásky žalobcu (č. l. 29 spisu, popísané v bode 15. tohto odôvodnenia).

Sčítaním počtu odrobených hodín (FPČ) a hodín pohotovosti v období 07/2021-12/2021 dospel súd k počtu hodín spolu 1.309,28, čo predstavuje týždenný priemer 49,80 hod.; pozn. súd vychádzal z počtu týždňov v tomto období 26,29 (184 dní/7).

Sčítaním počtu odrobených hodín (FPČ) a hodín pohotovosti v období 01/2022-06/2022 dospel súd k počtu hodín spolu 1.301,47, čo predstavuje týždenný priemer 50,32 hod. (pozn. súd vychádzal z počtu týždňov v tomto období 25,86 (181 dní/7)).

Sčítaním počtu odrobených hodín (FPČ) a hodín pohotovosti v období 07/2022-12/2022 dospel súd k počtu hodín spolu 1.355,01, čo predstavuje týždenný priemer 51,54 hod. (pozn. súd vychádzal z počtu týždňov v tomto období 26,29 (184 dní/7)).

Sčítaním počtu odrobených hodín (FPČ) a hodín pohotovosti v období 01/2023-06/2023 dospel súd k počtu hodín spolu 1.310,03, čo predstavuje týždenný priemer 50,66 hod. (pozn. súd vychádzal z počtu týždňov v tomto období 25,86 (181 dní/7)).

Sčítaním počtu odrobených hodín (FPČ) a hodín pohotovosti v období 07/2023-12/2023 dospel súd k počtu hodín spolu 1.220,58, čo predstavuje týždenný priemer 46,42 hod. (pozn. súd vychádzal z počtu týždňov v tomto období 26,29 (184 dní/7)).

Sčítaním počtu odrobených hodín (FPČ) a hodín pohotovosti v období 01/2024-06/2024 dospel súd k počtu hodín spolu 1.302,15, čo predstavuje týždenný priemer 50,08 hod. (pozn. súd vychádzal z počtu týždňov v tomto období 26 (182 dní/7)).

Z uvedeného je zjavné, že aj za použitia 6-mesačného referenčného obdobia možno dospieť k záveru, že k porušeniu čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES v prípade žalobcu dochádzalo. Hoci podľa prepočtu súdu bol v jednom z uvedených referenčných období priemerný týždenný pracovný čas žalobcu tesne pod hranicou 48 hodín, za použitia referenčného obdobia 6 mesiacov bol potom jeho pracovný čas o to viac prekročený v ďalších referenčných obdobiach.

Žalovaná namietala postup žalobcu, ktorý pri prepočte skutočne odpracovaných hodín vychádzal z fondu pracovného času. Tvrdila, že nejde o správny ukazovateľ poukazujúc na ust. § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Názor žalovanej súd nepovažuje za správny a uvádza, že práve z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje aj čas čerpania dovolenky, plateného služobného voľna, zdokonaľovacej služby podľa osobitného predpisu, účasti na rekondičnom pobyte, prehlbovania kvalifikácie... tiež neprítomnosť služobníka v štátnej službe z dôvodu dočasne neschopnosti na vykonávanie štátnej služby z dôvodu choroby alebo úrazu, karantény atď. Fond pracovného (služobného) času vo všeobecnosti označuje súhrn pracovného času, ktorý má zamestnanec odpracovať za určitý časový úsek, spravidla za týždeň, mesiac alebo rok. Z takto definovaného pojmu fondu pracovného času potom podľa názoru súdu nie je dôvod nevychádzať pri zohľadnení odpracovaných hodín žalobcu. Zákonodarcu až novelou účinnou od 1. 11. 2024 do zákona č. 315/2001 Z. z. doplnil odsek 3 a upravil, že napr. dovolenku nie je možné započítavať do priemerného pracovného času, čo vzhľadom na vnútornú logiku uvedeného ustanovenia potvrdzuje nutnosť v prípade absencie tejto úpravy (spomenutého odseku 3), tam uvedený čas do priemerného pracovného času zahrnúť. Z jednotlivých ID plachiet žalobcu naviac vyplýva, že aj zamestnávateľ do odpracovaných hodín žalobcu započítaval aj dovolenky, PN-ky, rehabilitácie a pod. (napr. ID plachty za mesiac 09/2023 a 10/2023, kde sa do odpracovaných hodín zohľadnila aj pracovná neschopnosť žalobcu alebo mnohé ďalšie ID plachty, kde sa do odpracovaných hodín zohľadnila aj dovolenka žalobcu).“ V potvrdzujúcom rozhodnutí odvolací súd mimo iného skonštatoval, že:

„15. Súdny dvor rozhodol, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88 má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že v prípade, ak by nebolo možné vykladať a uplatňovať vnútroštátnu právnu úpravu v súlade s požiadavkami práva Únie, vnútroštátne súdy a správne orgány majú povinnosť uplatňovať právo Únie v celom rozsahu a chrániť práva, ktoré toto právo Únie priznáva jednotlivcom, pritom v prípade potreby neuplatnia nijaké vnútroštátne ustanovenie, ktoré by bolo v rozpore s právom Únie. Zásada zodpovednosti štátu za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva Únie, ktoré sú mu pripisateľné, je súčasťou systému zmlúv, na ktorých je Únia založená. Táto povinnosť platí v prípade každého porušenia práva Únie členským štátom.

17. Z vnútroštátnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 315/2001 Z. z. nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času, v čom práve tkvie rozpor vnútroštátnej právnej úpravy a úpravy zakotvenej v práve EÚ. ... Článok 6 písm. b) smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú pohotovosť, a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Ako už Súdny dvor viackrát rozhodol, členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia.

18.2. Pri dodržaní obmedzenia vyplývajúceho z čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES, teda maximálneho týždenného pracovného času 48 hodín, na posudzované rozhodné obdobie od júla 2021 do júna 2024 pripadá maximálny pracovný čas 7.515,36 hodín. Z dokazovania na súde prvej inštancie vyplynulo, že žalobca v posudzovanom období po zohľadnení služobného pracovného času a služobnej pohotovosti realizoval výkon práce v rozsahu cca 7.798,52 hodín (výpočet súdu podľa výplatných pások), čo bolo o

283,16 hodín navyše oproti maximálnemu prípustnému času za dané obdobie vyplývajúcejmu zo smernice. Jedná sa tak o dostatočne závažné porušenie voči žalobcovi, keďže ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora (napr. C-429/09 a iné).

18.3. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že zo zákona nevyplýva, že by maximálny týždenný pracovný čas bolo možné dodržiavať a skúmať v rámci referenčného obdobia 4 mesiacov, resp. za splnenia smernicou stanovených podmienok aj v dlhšom období, keďže Slovenská republika uvedené ustanovenie neprevzala. Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením, že čl. 19 smernice rozširuje referenčné obdobie až na šesť mesiacov, keď toto zo znenia smernice ako záväzné pravidlo nevyplýva (ide len o možnosť výnimky).

19.1. Súdny dvor opakovane konštatoval, že pojem pracovný čas treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Vyžaduje si splnenie troch podmienok. Po prvé, pracovník musí byť v práci, po druhé, musí byť zamestnávateľovi k dispozícii a po tretie, musí vykonávať svoju činnosť alebo svoje povinnosti. Rozhodujúcim faktorom pri určovaní toho, čo je a čo nie je pracovný čas, je teda požiadavka prítomnosti na mieste určenom zamestnávateľom a okamžitého poskytovania príslušných služieb. Dôležité je aj zohľadnenie kvality času, ktorý pracovník môže tráviť počas plnenia tohto typu povinností, napríklad to, či sa môže venovať vlastným záujmom a rodine.

19.2. Práve absenciu tohto aspektu žalobca namietal, tvrdiac, že nemal dostatok voľného času venovať sa svojej rodine (priateľke a malému synovi), z čoho vzniká medzi nimi napätie a rovnako bol nútený potláčať ďalšie sociálne aktivity a koničky. Žalobca vykonávajúci službu na mieste určenom zamestnávateľom tam musel byť fyzicky prítomný a bez ohľadu na to, že nemusel byť aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti, a že mal vytvorené podmienky na oddych, resp. spánok, musel byť plne k dispozícii a pripravený okamžite poskytnúť požadované služby a plniť si svoje povinnosti. Svoj voľný čas si vedel organizovať len s ťažkosťami, venovanie sa voľnočasovým aktivitám a svojim vlastným potrebám bola narušená. Rovnako právo na odpočinok žalobcu bolo takýmto spôsobom porušované, napriek tomu, že v spoločnosti plnil náročné a zodpovedné úlohy vyžadujúce si nasadenie vlastného života. O to viac by sa malo dbať na dodržiavanie času na odpočinok, regeneráciu psychických a fyzických síl, právo na súkromie a rodinný život. Pri takto rozvrhnutom pracovnom čase sa začali u žalobcu dostavovať bolesti hlavy, poruchy spánku a nezhody v partnerskom živote. ...

20.3. Na margo odvolacej námietky žalovanej, že svoje tvrdenia žalobca nepodložil a nepreukázal dôkazmi, odvolací súd dodáva, že aj keď podľa lekára je žalovaný po zdravotnej stránke v poriadku, je všeobecne známe, že problémy so spánkom a bolesťami hlavy, hoci sa spočiatku zdajú banálne, pri ich dlhodobom neriešení môžu prerásť do väčších zdravotných problémov. Rovnako nezhody v partnerskom spoluzití sú bežným javom v prípade, ak partneri a rodičia nemajú pre rodinný život dostatočný priestor. Takéto okolnosti ani nie je možné preukazovať dôkazmi, prípadne, ak vôbec, len s veľkými ťažkosťami. Ostatné tvrdenia však žalobca v konaní podložil dôkazmi preukazujúcimi žalovaný nárok.

21.1. Úlohou vnútroštátneho práva členských štátov EÚ je, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia a definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Smernica totižto neobsahuje žiadne ustanovenia o právne na náhradu škody v prípade jej porušenia. Právny poriadok SR nemá výslovnú právnu úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva Únie. Takúto právnu úpravu neobsahuje ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Súd prvej inštancie správne ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujmá žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analógia podľa § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd výšku peňažnej náhrady za porušovanie práv žalovaného vyplývajúcej zo Smernice, priznanú súdom prvej inštancie, považoval za primeranú a s odôvodnením rozhodnutia sa aj v tomto smere stotožnil. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy bolo závislé od úvahy súdu, kedy súd

prihliadal na všetky okolnosti prejednávaneho prípadu. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd nemôže súhlasiť s námietkou odvolateľky, že súd nesprávnym právnym posúdením dospel svojím rozhodnutím k nesprávnym skutkovým záverom. K ďalšej námietke odvolací súd dodáva, že je pravdou, že rozhodnutia odvolacích súdov nie je možné považovať za judikatúru, avšak tieto súdy v obdobných právnych veciach, postavených na rovnakom skutkovom a právnom základe, dospeli k rovnakým právnym záverom o nesprávnej transpozícii Smernice do právnej úpravy SR, keď táto umožňovala vyžadovať od príslušníkov Hasičského a záchranného zboru SR výkon štátnej služby prevyšujúci smernicou stanovený maximálny týždenný pracovný čas 48 hodín.

21.2. Rovnako odvolací súd nesúhlasil ani s námietkou nepreskúmateľnosti a zmatečnosti rozhodnutia, keďže mal za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci a svoje rozhodnutie po právnej stránke riadne a vyčerpávajúco odôvodnil. Ďalšie námietky žalovanej odvolací súd považoval za irelevantné, pretože na ne dal vyčerpávajúcu odpoveď už súd prvej inštancie.

22. Odvolací súd obiter dictum dodáva, že na množstvo prejednávaných vecí a prebiehajúcich sporov evidentne reagovala žalovaná tým, že dňa 17. júna 2025 v skrátenej legislatívnej konaní parlament schválil novelu zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ktorá zvyšuje finančnú náhradu za určenú služobnú pohotovosť hasičov. Ďalšou kľúčovou zmenou je stanovenie hornej hranice priemerného týždenného služobného času, ktorý vrátane štátnej služby nadčas a určenej služobnej pohotovosti nesmie prekročiť 48 hodín. Výnimka môže nastať len v prípade, že hasič udelí dobrovoľný súhlas, ktorý však môže kedykoľvek odvolať. V takom prípade môže byť horná hranica 48 hodín prekročená, avšak len za podmienky, že nepresiahne 72 hodín týždenne. Žalovaná na svojej oficiálnej stránke uviedla, že zavedenie týchto pravidiel je plne v súlade s požiadavkami práva Európskej únie a prispieva k zabezpečeniu ochrany zdravia a práv príslušníkov Hasičského a záchranného zboru.“

11.2. Vzhľadom na uvedené sa nemožno stotožniť s tvrdením dovolateľky, že súdy z pohľadu relevantných otázok neposkytli v odôvodnení rozhodnutí primerané odpovede spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska jeho predmetu tvoria jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení oboch rozhodnutí sú zrejme právne úvahy odvolacieho aj okresného súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru. Súd prvej inštancie spolu s odvolacím súdom uviedli, čo je predmetom konania, aké skutočnosti tvrdili sporové strany, z ktorých vykonaných dôkazov vychádzali ako ich vyhodnotili, jasne a zrozumiteľne vysvetlili, ktoré skutočnosti vzali za preukázané, teda z akého skutkového stavu veci vychádzali, ktoré ustanovenia zákona aplikovali a ako vec právne posúdili a zároveň sa vysporiadali s podstatnými vyjadreniami a námietkami strán konania.

11.3. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa súd natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam, resp. ak hovoríme o svojvoľnom rozhodnutí, ide o rozhodnutie založené na výklade zákona, ktorý nemá oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06, I. ÚS 115/2020, II. ÚS 53/2021). Takú vadu dovolací súd neidentifikoval. Dovolací súd podotýka, že žalovaná polemizuje s konkrétnymi právnymi závermi odvolacieho súdu, (s ktorými nesúhlasí a považuje ich za nesprávne), čo vylučuje arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, a takáto polemika, (aj keby boli právne závery súdov nesprávne), prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá. Prípadné nesprávne právne závery odvolacieho súdu prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP totiž nezakladajú. Otázka právneho posúdenia veci pri dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f) CSP zostáva nedotknutou. Skutočnosť, že žalovaný má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

11.4. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05), čo bolo v danom prípade splnené. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu,

iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

12. Pokiaľ dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP najmä v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci súdmi, a to pokiaľ ide o otázku priamych účinkov dotknutej smernice EÚ, nesprávnej transpozície smernice, dĺžke referenčného obdobia, fondu pracovného času, o náhrade nemajetkovej ujmy a iných. Dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017). V tejto súvislosti dovolací súd konštatuje, že právne aspekty posudzovania danej veci [o aplikácii právnych noriem, o ich výklade, o naplnení zodpovednosti štátu za nesprávnu transpozíciu práva EÚ (smernice), o nemajetkovej ujme a iné] by mohol dovolací súd vecne preskúmať, avšak iba pri uplatnení dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f) CSP. Napokon je potrebné zdôrazniť najmä to, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá (I. ÚS 188/06, 9Cdo/293/2021, 9Cdo/324/2021, 9Cdo/174/2022, 9Cdo/3/2023, 9Cdo/13/2023 a iné). Z uvedeného plynie záver, že otázka správnosti právneho posúdenia veci zostáva nedotknutou pri rozhodovaní o vade konania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

12.1. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (*questio iuris*). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (*questio facti*), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu.

13. Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu; nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2018, 3Cdo/94/2018, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Neúplne zistený skutkový stav veci, ktoré dovolateľka naznačuje v dovolaní napríklad ohľadom (ne)prekročenia maximálneho pracovného času žalobcom; nepreukázania vzniku i výšky nemajetkovej ujmy; (ne)započítania pracovnej pohotovosti do odpracovaného času; počtu hodín, ktoré žalobca odpracoval spolu za žalované obdobie; stanovenia maximálneho pracovného času žalobcu za predmetné obdobie a iné nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu zmatečnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To akým spôsobom súd vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou konajúceho súdu. Dovoláním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolateľom tvrdené nesprávne hodnotenie dôkazov nie je preto spôsobilé založiť bez ďalšieho zmatečnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

13.1. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom

skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018).

13.2. To, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasili a nestotožnil sa s nimi, nemôže samo osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13.3. Súdna prax dovolacieho súdu sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní, (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čo však zistené nebolo.

13.4. Námetka dovolateľky, že súdy opomenuli skutočné dôkazy (plachty služieb žalobcu a prehľad plánu žalobcu), na tieto dôkazy neprihliadali nekorešponduje s rozhodnutiami súdov. V bode 42. rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná namietala postup žalobcu, ktorý pri prepočte skutočne odpracovaných hodín vychádzal z fondu pracovného času. Tvrdila, že nejde o správny ukazovateľ poukazujúc na ust. § 97 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Názor žalovanej súd nepovažuje za správny a uvádza, že práve z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje aj čas čerpania dovolenky, plateného služobného voľna, zdokonaľovacej služby podľa osobitného predpisu, účasti na rekondičnom pobyte, prehlbovania kvalifikácie... tiež neprítomnosť služobníka v štátnej službe z dôvodu dočasne neschopnosti na vykonávanie štátnej služby z dôvodu choroby alebo úrazu, karantény atď.... Fond pracovného (služobného) času vo všeobecnosti označuje súhrn pracovného času, ktorý má zamestnanec odpracovať za určitý časový úsek, spravidla za týždeň, mesiac alebo rok. Z takto definovaného pojmu fondu pracovného času potom podľa názoru súdu nie je dôvod nevychádzať pri zohľadnení odpracovaných hodín žalobcu. Zákonodarca až novelou účinnou od 1. 11. 2024 do zákona č. 315/2001 Z. z. doplnil odsek 3 a upravil, že napr. dovolenku nie je možné započítavať do priemerného pracovného času, čo vzhľadom na vnútornú logiku uvedeného ustanovenia potvrdzuje nutnosť v prípade absencie tejto úpravy (spomenutého odseku 3), tam uvedený čas do priemerného pracovného času zahrnúť. Z jednotlivých ID plachiet žalobcu navyše vyplýva, že aj zamestnávateľ do odpracovaných hodín žalobcu započítaval aj dovolenky, PN-ky, rehabilitácie a pod. (napr. ID plachty za mesiac 09/2023 a 10/2023, kde sa do odpracovaných hodín zohľadnila aj pracovná neschopnosť žalobcu alebo mnohé ďalšie ID plachty, kde sa do odpracovaných hodín zohľadnila aj dovolenka žalobcu). Odvolací súd sa s týmito závermi súdu prvej inštancie stotožnil a považoval ich za správne. Z uvedeného je zrejmé, že súdy neopomenuli dôkazy z ID plachiet, na tieto prihliadali a zhodnotili ich v kontexte výplatných pásov predložených žalobcom.

13.5. Dovolateľka v zmysle vyššie uvedeného (viď bod 13.4.) v podstate nenamietala vady dokazovania ale právne posúdenie vecí. Dovolateľka súdom vyčíta, že do pracovného času započítali také činnosti, ktoré sa realizujú v rámci pracovného času (dovolenka, práceneschopnosť, či darovanie krvi). Otázka výkladu a aplikácie predmetnej smernice (výkladu práva EÚ) je vždy právnou otázkou, na ktorú nedopadá dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

14. Z uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces. Dovolateľka neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

15. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 veta druhá v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že v súlade so zásadou úspechu priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu, keď nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa pre ich nepriznanie (§ 257 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.